

est omnino servanda. Decet namque ut id munus Sacramentorum maximo praestetur Sacerdotibus tamquam dignioribus ministris.

7. Forte tamen eadem regula tanto non est cum rigore accipienda, ut positivum praeceptum in omni sui parte necessario importet. *Praeceptiva* equidem est quoad numerum funalium, quae prope Sacramentum deferri debent; *directiva* vero quoad qualitatem eorumdem et personas, a quibus gestanda sunt lumina. Cupit, ut octo ardeant intortitia, at crederem non laedi regulam, si servata cereorum quantitate, minor sit intortitorum numerus in pauperioribus Ecclesiis, quae nimis non sunt gravandae. Ad qualitatem personarum quod attinet, Sacerdotes scilicet, a quibus juxta Instructionem intortitia gestanda sunt, advertendum est, quod, si excipias Patriarchales, Collegiatis et Regularium Ecclesias, vix aliqua ex reliquis est, quae idoneum ad ea praestanda officia Clerum habeat. Extraneos hinc opus est accersire, nec semper ea in copia, quae necessaria est, haberi Sacerdotes possunt; hinc supplere necesse est ope Clericorum in iis, quae certum non requirunt ordinem. Propterea existimarem non laedi regulam, si servata forma et numero quatuor saltem Sacerdotes et totidem Clerici cum cottis mundis faces accensas gestantes proxime ante baldachinum incederent. Idem potiori jure dicendum de aliis Ecclesiis extra Urbem, ad quas Instructio non extenditur. Locorum consuetudines, dummodo laudabiles et rationabiles sint, servandae sunt; maxime vero, ubi Sacerdotes pauci sunt numero et qui adsunt vel Altari debent inservire vel aliis praeripiuntur officiis, quae nequeunt a Laicis praestari: quo in casu non ambigerem a Clericis colla indutis vel in horum defectu a Laicis decenti

habitu amictis, veluti est proprius alicujus Sodalitatis, posse faces deferri immediate ante Sacramentum.

8. Minime assentior *Cavalerio*, qui hanc limitationem nimis extendit, iniquiens: „Idem esto iudicium, quoties intortitia magni ponderis in majorem Sacramenti honorem deferuntur: haud enim convenit gravia onera subire Sacerdotes, qui et per canonicas sanctiones a laboriosis prohibentur operibus.“ Hujusmodi limitationis extensio generatim sumpta alicui videri fortasse poterit, tamquam exceptio regulae etiam quoad Urbis Ecclesias. Verum vel has simul comprehendat vel alias extra Urbem solummodo respiciat, certe locum habere nequit. Si adhibeantur magni ponderis intortitia, deferantur utique a laicis et si vis etiam a bajulis, sed hi suo loco incedant, digniorem Sacerdotibus vel Clericis minoris ponderis faces gestantibus relinquunt et solum propius ad Sacramentum accedant, si tam Sacerdotes quam Clerici desint. Quamobrem unica ratio, qua iisdem liceat prope apud baldachinum incedere, est Ecclesiasticorum deficientia et non alia. Si *Cavalerii* opinio obtineret, graves et non ferendi orientur abusus: facile accideret, ut ad occupandum digniorem et nobiliorem locum supra Clerum, Sodalitatum Priores magni ponderis faces sibi compararent et in his gestandis incommodum superaret ambitio.

9. Sed et alia est quaestio de ordine et loco incedendi. Mirum profecto est, quod hujusmodi excitentur dubia, dum *Instructio* tam clara est, ut disputandi locum haud relinquere videatur. Perspicua sunt verba: *procederanno dalli lati avanti il baldacchino*, nihilominus, quia in *Caere moniali Episcoporum* legitur: *in lateribus hinc inde ibunt octo Capellani etc.*, non defuere qui nuda verba aucupantes et negligentes contextum,

arbitrati sunt octo illos Sacerdotes non ante, sed hinc inde a lateribus baldachini incedere debere. Verum tamen *Instructio* aperte dicit: *avanti, et Caere moniale Episcoporum*, etsi eandem non adhibeat dictionem et solummodo formula utatur: *a lateribus hinc inde ibunt*, sequentibus tamen verbis declarat id, quod non satis erat expressum; immediate siquidem subdit: *et post eos* (Capellanos scilicet funalia deferentes) „duo Acolythi cum duobus thuribus continuo Sanctissimum Sacramentum per viam thurificantes.“ Qui enim fieri potest, ut Acolythi Sacramentum continuo incensent, si locum occupare debent post deferentes intortitia hinc inde a lateribus baldachini? Sed quoniam necesse est, ut Acolythi incedant ante ipsum Sacramentum plane ad veritatem consequitur, Sacerdotes vel Clericos cum intortitiis, non hinc inde a lateribus Baldachini, sed hinc inde ante Acolythos agmen sequi debere: „non tamen propterea, *subdit Cavalerius ad hunc locum*, ego crederem Sacramentum post Baldachinum luminibus esse deserendum, sed quatenus uberius eorum numerus haberi non posset, duo ex praedictis octo post baldachinum magis laudarem distribui.“ Sed hujusmodi opinio arbitraria est et adversatur praxi ubique receptae, etiam in majoribus Ecclesiis, quae minoribus exemplo sunt. Nam post baldachinum magnis tantummodo Principibus et Praelatis conceditur intortitia deferre; nulli vero aliis e Clero. Nec tanta est distantia deferentium intortitia, ut, quemadmodum putat *Cavalerius*, Sacramentum luminibus deseratur censeatur.

10. Attamen, si huic incommodo consulendum sit, quod opus esse non censeo, remedium facile occurrit. *Sac. Rit. Congregatio*, quae cohaerenter ad *Rubricas* aliasque Ecclesia-

stias leges et ubique receptas consuetudines, mandat, ne laici mixti incedant cum Clero, cui nobilior in Processionibus cedendus est locus, arceat Officiales Sodalitatum ab incensu ante baldachinum post Clerum, sed eis locum assignat a lateribus baldachini. Ita in *Nepesina 10. Maji 1608*, in *Nicien. 30. Januarii 1616* et novissime in *Senogallien. 5. Maji 1736* ad Dubium: „An liceat confratribus Ven. Societatis Sanctissimi Sacramenti Terrae Montis Novi incedere cum intortitiis post Clerum hinc inde et ante baldachinum in solemnitate Sanctissimi Corporis Christi, sive potius teneantur incedere a latere ejusdem baldachini?“ responsum fuit: *Negative ad primam partem, Affirmative quoad secundam*. Hinc ad scrupulum amovendum, ne prope Sacramentum luminaria desint, poterunt, si aliqua adsit Confraternitas, hinc inde cum intortitiis incedere ejusdem digniores Officiales; sin minus, non est ab Instructionis regula declinandum.

11. Quamquam, si ab Ecclesia discedendum sit et Sacramentum per plateam aut proximas vias circumferendum, nonnunquam periculum subest, ut exsufflante aere aut decidente imbre, lumina extinguantur: ne autem propterea debitus luminum honor Sacramento deficiat, provisum fuit a *S. M. Benedicto XIII. in Concilio Romano anni 1725 tit. 15. cap. 7*, ubi mandatur: „Ut quatuor saltem cum suis hastis lanternae comparerentur, et suis semper cum intus accensis candelis hinc inde circa Celebrantem, qui Sacramentum gestat, in posterum deferantur.“ Si hujusmodi adhibentur lanternae, quae necessitas, ut alii ad baldachini latera incedant cum accensis facibus? Dixi, si extra Ecclesiam circumferatur Sacramentum; nam si intra Ecclesiae ambitum Processio fiat, cessat ratio adhibendi lan-

ternas, cum nullum periculum imminet ventorum aut pluviae, unde lumina extinguantur.

12. Non hic immorabor in refellenda illorum opinione, qui censent octo illos Sacerdotes aut Clericos, utpote Sacramento proximiores, deferre debere intortilita manu intima scilicet versus Sacramentum, ita ut qui a dexteris sunt, illud gestent manu sinistra, qui vero a sinistris dextera deferant. Universalis contraria praxis satis est ad eam prorsus eliminandam. Etiam si agatur de Viatico ad aegrotantes deferendo, faces gestandae sunt manu extima. Ita mandat Instructio jussu *Innocentii XII.* primum edita et iterum a *Clemente XIII.* confirmata num. 28, ubi legitur: „chi va a destra, porterà colla mano destra la torcia, chi a sinistra colla sinistra.“ Inani igitur hac praetermissa quaestione, illud potius non omittendum arbitror, quod in hac Processione sicut et in aliis, in quibus SSimum Sacramentum defertur, omnes debent incedere detecto capite. *Rituale Romanum tit. de Processione in Festo Corporis Christi §. 4.* claris verbis id jubet: *Omnes procedant nudo capite, et S. R. Congregatio in Castellatanen. 2. Aprilis 1667:* „In Processione Corporis Christi nulli ex Clero licere procedere capite cooperto“, edixit. Per hoc tamen non interdicitur Clericis delatio bireti, sed prohibetur usus: possunt quidem hi manu facula non impedita biretum gestare, imo debent, sed nequeunt capiti imponere. Nec licet usus Pileoli. *S. R. Congregatio in Aesina 23. Januarii 1700* ad Dubium: „An Canonici parati vel cum Cappa in Processionibus Sacratissimi Corporis Christi incedentes immediate ante baldachinum possint gestare pileolum?“ Respondit: *Negative*, quod extenditur ad omnes, etiam si longius distent; non enim a propinquitate pe-

tenda ratio est, sed a cultu, qui Sacramento debetur, ad quod honorandum Supplicatio instituitur. Nec valet ratio per eos adducenda, qui ad tuendam valetudinem facultatem habent utendi pileolo, etiam in Sacro faciendo; nam hujusmodi privilegia expressam habent conditionem, quod nequeat adhiberi ab initio Canonis usque ad peractam Communionem. Quae conditio cum apponatur ob reverentiam Sacramenti, sponte consequitur, eandem ob identitatem rationis sibi vindicare locum in hujusmodi Processionibus, tum palam exposito Sacramento, quia, vel in Missa vel in Processione vel patente Sacramento in throno, ei debetur idem, qui semper, laetiae Cultus, sed externis significationibus distinctus.

13. Aliqua adhuc supersunt in hac sanctione notanda. *Primum* respicit Acolythus, *quali per la strada incenseranno continuamente il Santissimo.* *Alterum* circa nolarum sonitum versatur. Itaque, de primo ut loquar, Acolythi, ut supra notatum est, incedere debent *immediate ante et prope baldachinum et per viam incedentes, continuo incensare Sacramentum: quoties autem thuribula, deficiente alimento, non amplius fumigant, eorundem Acolythorum erit novum thus in illa imponere. Sed qui erit thurificandi modus?* „Duobus modis, inquit Gavantus part. 4. tit. 8. num. 9. litt. q, fieri potest, primum, si Acolythi alternatim incensent, ut fit in incensatione personarum. Secundo, si hinc inde procedant, moventibus manibus dexteris thuribula de iisdem pendere et fumigantia . . . quasi sternendo viam cum odore incensi. Verum primus modus in praxi non obtinet, nisi apud Regulares quosdam et signanter Clericos regulares, quos Theatinos dicimus, plurimum namque habet incommodi, multum periculi et forte etiam

minus decens videtur, tum quia recta incedere nequirent Thuriferarii, si facie ad Sacramentum conversa, illud incensare tenerentur; tum etiam quia hoc modo non incensatur Sacramentum, nisi a Sacerdotibus genuflexis, si excipias incensationem ad elevationem Missae solemnis, quae fit a genuflexo Thuriferario, quia Sacri Ministri aliis muneribus sunt impediti, veluti *ibidem* notat Gavantus; adstipulantur *Cavalerius ad hunc locum, Baruffaldus loc. cit. num. 40.* alitque. Secundus modus ille est, quem universalis comprobatur Ecclesiarum usus. Sed in hoc errat Gavantus, dum dicit utrumque Acolythum dextera manu agitare debere thuribula. Cum enim hinc inde incedat et versus Sacramentum tractis longioribus ea movere teneantur, decet non solum, sed omnino oportet, ut qui est a latere dextero, manu sinistra, et qui est a sinistra, dextera manu thuribulorum tractus producant.

14. Hinc patet inanem esse quaestionem illam, quam promovet *Quarti de Processionibus sect. 3. num. 13. in sextam circumstantiam:* an scilicet Thuriferarii debeant incensare vel suffumigare pavimento, sternendo viam in hac Processione? Et post allatas hinc inde rationes, relinquit resolutionem arbitrio dirigentis Processionem; ipse tamen propensus videtur in modum sternendi viam cum thuribulis effumantibus, ratione viarum, quae, cum profanae sint, indigent expiatione. Inanem quaestionem hanc jure dixi, quia thuribula adhibentur in honorem Sacramenti et si Processio fiat tantummodo in Ecclesia, profanae viae non sunt calcandae; in praxi vero utrumque necessario fit: „Dum enim, ut notat Baruffaldus loc. cit., Thuriferarius vibrat Eucharistiae incensationem, si thuribulum retrahere vult,

necesse est, ut alia vibratione incensetur via.“ Ac tandem omne aufert dubium nostra Instructio jubens: *due Acoliti . . . incenseranno continuamente il Santissimo: non dicit viam, sed Sacramentum.*

15. Breviter de altero. Jubet Instructio: *e durante la Processione si suoneranno le Campane solennemente. Si festivo campanarum sonitus praecedere debet expositionem SSmi. Sacramenti proximae celebritatis praenuntium, multo magis id fieri oportet, dum, supplici devoto agmine instructo, solemniter circumfertur.* Hujusmodi autem festiva pulsatio nedum vergit in honorem Sacramenti, sed etiam admonet Fideles, ut se prosternant ad illud adorandum et ad alios actus Religionis et Cultus promendum. Neque una tantum Ecclesia, in qua fit Processio, ad id tenetur; sed etiam aliae, prope quas devota progreditur Supplicatio, quatenus ab Ecclesia exeundum sit. Et quamvis hoc non praecipiat Instructio, quae, ut in sequenti §. videbimus, Processionem limitat ad Ecclesiam vel proximae plateae ambitum, ita tamen fieri oportere, dum Sacramentum circumfertur, si prope sint Ecclesiae vel Monasteria, recenti Decreto declaratum fuit in *una Urbis 10. Martii 1787.* Proposito namque Dubio: „An in Festis solemnioribus anni aut occasione particularis Jubilaei et Indulgentiae, quibus temporibus a Parochis maximo apparatu et pompa defertur SSimum. Eucharistiae Sacramentum Infirmis, omnes Ecclesiae sive Saecularium sive Regularium sive Monialium, non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili in contrarium, teneantur ac debeant pulsare campanas, dum praefatum SSimum. Sacramentum tam in eundo quam in redeundo transit non solum ante portas majores et laterales earumdem Ecclesiarum, *verum etiam quando transit*

ante januam Domus, Conventus, Monasterii, Aedis Parochialis et Capitularis, quae respectivis Ecclesiis sit adnexa? Responsum fuit: *Affirmative, et Decretum typis imprimatur*, cum par sit ratio quoad Processiones, de quibus est sermo, et alias quas-cumque, dum Sacramentum circumferitur, in his etiam servanda est praefati Decreti dispositio.

16. Ne quid praeteriisse videamur, breviter notandum est, quod isthaec Processio ita est ordinanda, ut regulariter incipiat a parte Evangelii et progrediatur ad latus Epistolae, si intra Ecclesiam fiat: si per atrium proximamque plateam recta procedat usque ad januam, pergat inde ad dexteram et per sinistram ad januam revertatur. Errat *Meratus*, qui ad *Rubr. Missal. part. 2. tit. 14. num. 4.* primum incedere facit deferentem Crucem cum Ceroferariis, deinde Confratres, mox Clerum. Nam, ut supra monuimus, primum incedere debent Laici vel habitu ordinario vel proprio alicujus Sodalitatis amicti, quos sequitur Crucifer cum Acolythis candelabra gestantibus et universus Clerus, ne ullo modo Laici cum Clericis misceantur, ut saepius *Sac. Rit. Congregatio* declaravit.

17. Quae in hac sanctione et sequentibus §§. de Processione praecipuntur diffusius illustrare nobis proposuimus, quia de ritibus agitur nedum in Urbe et in una tantum Processione instruenda pro Oratione quadraginta horarum servandis, verum etiam in aliis quibuscumque catholici Orbis Ecclesiis et in omnibus Processionibus, quae fiunt cum SSmo. Sacramento, elsi solemnissimis, quae instrui solent et etiam debent in majoribus Ecclesiis recurrente quotannis Festivitate SSmi. Corporis Christi et sequenti Octiduo. Quamobrem, quae hic col-

lecta sunt, prodesse poterunt Ecclesiarum Rectoribus et caeremoniarum Magistris, ut caeremonia et ritus, qui in hisce Processionibus tenendi sunt, uno veluti intuitu colligant et, quae vitanda sunt, facile agnoscant.

§. XXI.

»La Processione si farà dentro la Chiesa, o al più per la piazza, quando »l'angustia della Chiesa ne porti la »necessità, e quando esca di Chiesa, »si farà ben pulire la strada della »piazza, dove, se vi sarà qualche bottega, dovrà tenersi chiusa durante la »Processione.«

1. Si verba hujus sanctionis attente considerentur, patebit, quae fuerit ejusdem auctoris mens. *Regula est, quod Processio per Ecclesiae ambitum fiat*, et sola necessitas limitationi dat causam, si Ecclesiae angustia talis sit, ut quodammodo cogat ampliare viam, per quam circumferatur Sacramentum extra januae limites. Quamobrem, si late pateat Ecclesiae ambitus, ut sine confusione et tumultu possit Processio per eam circumduci et populus, etsi frequentissimus, eam sequi commode valeat, haud fas erit, sine legis laesione extra Ecclesiam eam ducere. Religiose id servatur in Patriarchalibus et nonnullis majoribus Urbis Ecclesiis. Hujusmodi namque Processio, cum solummodo fiat ad reportandum SSmum. Sacramentum ad Altare ejusdem Ecclesiae, in quo vel exponi debet vel, impertita benedictione, reponi, haud opus est, eandem per vias extendi, sed satis est, si per Ecclesiae ambitum peragatur ad formam illius Processionis, quae fit *Feria V. in Coena Domini et Feria VI. in Parasceve*, quae, non absimili ex causa, extra Ecclesiam protrahi non debet. Verumtamen hanc, de qua agimus, extendi etiam posse credimus

ad atrium, quo plerumque non carent Basilicae, quamvis sola Ecclesia sit capax continendi populum confluentem.

2. Verum si Ecclesia sit nimis angusta, nec proinde possit sine confusione per eam Processio circumduci, licet ultra progredi eamque peragere extra per plateam. Addit *Cavalerius* ad hunc locum: „Idipsum erit, si Ecclesia sit quidem ampla, sed intervenientium admodum frequens numerus.“ Nec ego dissentiam; finis namque Instructionis, quae limitat legem, est, ne confusio fiat et tumultus, qui semper sed maxime in sacris actionibus est vitandus. Sed id accideret in Ecclesiis etsi amplis, si nimia esset frequentia confluentis populi, ad quem dirigendum et ordinandum longe major extensio necessaria foret. Quoniam vero non ante omnes Ecclesias late undique extenditur platea, per cujus ambitum circumducatur Processio, non absonum videtur, imo consonum fini intento ab Instructione apparet, si ad proximas extendatur vias circum Ecclesias, quantum sufficit ad confusionem et tumultum vitandum. Honestas vero et reverentia debita Sacramento exigit jure suo, ut, quatenus Processio ultra Ecclesiae fores extendatur, nihil profanum, nihil indecens occurrat, nihil omnino, quod confluenti populo distractionis occasionem praebeat, quocirca merito jubet Instructio, ut, si quae sunt Officinae et Artificum diversoria, quae usitato vocabulo *Apothecas* dicimus, in transitu Processionis claudantur.

3. Alterum praeterea mandat, ut viae mundentur, quando esca dalla Chiesa, si farà ben pulire la strada della piazza. Nec tamen necesse est domorum parietes aulaeis, sericis pannis, pictisve telis vestiri; satis erit, si virentibus arborum foliis sternatur semita, per quam incedendum est. Mundities requiritur, non extraordi-

narius ornatus. Non enim ad hanc Processionem, quae est quid accessorium in praeparationem solemnem expositionis, trahi debet dispositio Caeremonialis Episcoporum *lib. 2. cap. 33. num. 2.*, nempe: „ut viae, per quas Processio transire debebit, mundentur et orientur aulaeis, pannis, picturis, floribus frondibusque virentibus, secundum posse et qualitatem loci.“ Haec autem (praeter id, quod spectat viarum munditiam et commune est omnibus Processionibus) reservantur Processioni omnium solemnissimae, quae fit in Festivitate SSmi. Corporis Christi et per sequens Octiduum.

4. Satis quoad hanc Instructionis sanctionem. Sed quoniam nostri Instituti est nedum persequi ea, quae ad expositiones pertinent quadraginta horarum sacrasque actiones, quae ad eam referuntur, verum etiam ea simul attingere, quae, licet ad eas non sint ordinata, aliquam tamen relationem habent, ut hoc opus nostrum inservire valeat pro aliis Expositionibus et Processionibus, quae cum Sacramento fiunt, operae pretium esse ducimus, aliqua subnectere S. R. C. Decreta, quae praecipue versantur circa ea, quae vitanda sunt in solemnibus Processionibus cum Sacramento, quae plurimam relationem habent ad *Caeremoniale Episcoporum*.

5. Opportune notat *Catalanus* ad supra laudatum *Caeremonialis* locum, ut si quae ad ornatum apponantur per viarum tractum picturae, *hae non nisi Sacra et religiosa exhibeant, profanum nihil, ac praeterea omnia honesta, casta et munda sint, ita ut per integrum viarum ambitum nihil prorsus sordidi, profani, ludrici, indecorique appareat.* „Cavendum maxime, inquit, ne in hac Processione actus scaenici vel ludrici et indecori admisceantur.“ Propterea S. R. Congregatio in *Hispalen. sub die 12. Fe-*

bruarii 1690 proposito Dubio: „An possit et debeat Archiepiscopus prohibere, ne in Festivitate et Octava Corporis Christi fiant in Ecclesia Cathedrali saltus seu danzae a mulieribus et viris personatis pileis coopertis ante Sanctissimum Sacramentum, non obstante consuetudine introducta“, respondit: *Posse et debere*. Quae enim Religionem laedunt, nulla ratione, praetextu aut longaeva immemoriali consuetudine praescribi possunt.

6. Sed eadem Sacra Congregatio morem omnino absolendum jussit introductum: „associandi Processiones, quae fiunt in Urbe infra hebdomadam SS. Corporis Christi per pueros utriusque sexus repraesentantes Sanctorum Martyria et Mystera: die 5. Martii 1667 et in Mediolanen die 5. Novembris ejusdem anni 1667 *ad Dubium*: „An in Processionibus SSmi. Sacramenti in die solemnitate SSmi. Corporis Christi ejusque Octava, tum aliarum Confraternitatum etc. permittendum sit, ut Pueri Puellaeque nedum septennio minores, sed Virgines ultra vigesimum annum magno cum scandalo Sanctos Sanctasque eorumque vitas, miracula et mortes repraesentantes cum insigniis eorumdem Sanctorum induant et incedant“, eadem S. C. respondit: *Prohiberi*. Potiori jure haec et similia ab hujusmodi Processionibus arcedenda sunt; quandoquidem eadem S. C. nec permittendum censuit, *quod deferantur in iisdem instrumenta Passionis*. Hinc in *Veneta 17. Junii 1684* proposito Dubio: „An in solempni Processione SSmi. Sacramenti Eucharistiae tam in die SSmi. Corporis Christi, quam in majori hebdomada deferre liceat instrumenta SSmae. Passionis Salvatoris Nostri Jesu Christi, scilicet fragmentum SSmae. Crucis et Spinas etc.“, respondit: *Negative*.

7. *Abusus est non ferendus*, quod in solemnitate SSmi. Corporis Christi

Sacerdos Sacramentum processionaliter deferens *non utatur pluviali*, etiamsi agatur de aliquo Regulari Instituto, quod profitentes eo nequeunt uti; nam hi etiam in eadem solemnitate et per Octiduum debent in Processione pluviale adhibere, ideo in una *Congregationis Montis Coronae* ad Dubium: „An liceat non habentibus usum pluvialis in die et infra Octavam Corporis Christi peragere Processionem cum SSmo. Sacramento et illud sine pluviali exponere?“ S. C. sub die 22. *Januarii 1701* respondit: „*Negative* quoad primam partem et quoad secundam non posse cogi, id est in expositione SSmi. Sacramenti. *Excitatum idem dubium* in una Ordinis Minorum exalceatorum S. Francisci Provinciae S. Didaci Hispalen. *Sac. eadem Congregatio respondit*: Dandum et servandum esse Decretum emanatum pro Congregatione Montis Coronae die 15. *Maji 1756*.“ Quod autem non licet iis, qui ex Instituto pluvialis usum non habent, multo minus licebit Clericis Saecularibus, prout declaravit eadem Sac. Congregatio in una *Salutarum die 18. Decembris 1784*.

8. Nedum vero in hac Processione a Celebrante assumendum est pluviale, *sed laudabile etiam, quod Ecclesiastici interessentes, sacris vestibus amicti, supplex agmen instruant*. Quoad Dignitates et Canonicos Cathedralium id servandum omnino est, attenda *Caeremonialis Rubrica lib. 2. cap. 33. num. 5*, a qua recedere nec licet, etiam vacante sede aut absente Episcopo; veluti declaratum fuit a S. R. C. in *Cajetana 27. Martii 1628* et in *Asculana 15. Julii 1634*. Nulla lex est quoad alias Ecclesias, sed non reprobanda, imo potius commendanda est consuetudo, ubi haec fit Processio, ut Ecclesiastici viri casulas et dalmaticas, Ordini, quo insigniti sunt, convenientes assumant, quod probatum

video ab eadem S. R. C. die 20. *Maji 1741 in Nucerna Paganorum*. In his autem Processionibus non ferendus abusus irrepsit (utinam vero etiam in aliqua Cathedrali irrepsisset!) ut seliganur pro Ecclesiasticorum comitatu paramenta, quae magis praetiosa sunt, nulla habita ratione coloris solemnitati convenientis. Saepe quippe vidimus in tanta celebritate Mysterii casulas et dalmaticas adhiberi rubei coloris, quia auro plurimo argentoque contextas et paramenta coloris albi non habebantur aequae pretiosa. Id est prorsus indignum et, si Ecclesiasticarum Legum spretum non secumfert, crassam tamen ignorantiam demonstrat. Caeremoniale Episcoporum *loc. cit.* Sacras Vestes exigit albi coloris; sed, etiamsi haec deesset Rubrica, legem dat qualitas solemnitatis, cui unus convenit color albus. Alba igitur sint talia indumenta, dummodo munda et decentia, licet nec auro argentoque contexta aut phrygio opere elaborata.

9. Sed et alium *abusum* damnavit eadem S. R. Congregatio in *Hispalen. sub die 21. Januarii 1690 deferendi in Processione SSmi. Corporis Christi sellas seu scabella, in quibus assideant Celebrans et Ministri Sacri*, dum religiosum agmen consistit. Dubium hoc erat: „An celebrante Archiepiscopo seu solum assistente vel etiam ipso absente, liceat Subdiacono associanti Crucem Capituli nec non Sacerdoti celebranti ac Diacono et Subdiacono ipsi assistentibus in Processione SSmi. Corporis Christi adducere facere post se scabella seu sedes ornatas brachiis, quas imperiales vocant, in quibus, quando Processio detinetur, solent assidere. Et responsum fuit: *Negative* etiamsi deferantur ad ornatum tantum.“ Reproposita causa die 22. *Januarii 1695* Sacra Congregatio stetit in *decisis* et addidit: „*Insinuandum etiam Archiepis-*

copo, ut ob reverentiam ipse quoque abstineat.“

10. In omnibus vero Processionibus cum Venerabili Sacramento, non aliter licet istud deferre, *nisi manibus Sacerdotis*, non obstante qualibet consuetudine in contrarium. Ita in *Syracusana Modicae sub die 2. Junii 1618* Sacra Congregatio edixit proposito Dubio respondens: „*Servandam esse dispositionem Libri caeremonialis, ut scilicet SSmum. Sacramentum a Celebrante propriis manibus deferatur, non obstante quavis contraria consuetudine, quam abusum declaravit*“, et etiam expressius *sub die 24. Julii 1638*. Nam rogata Sac. Congregatio super intelligentia Decreti, proposito Dubio: „An praedictum SSmum. Sacramentum sit deferendum manibus tantum unius, an vero plurium Sacerdotum in Terra Miniae, in qua viget etiam hodie consuetudo, quod deferatur humeris quatuor Sacerdotum? *respondit*: SSmum. Eucharistiae Sacramentum non Sacerdotum humeris, sed manibus dumtaxat illius, qui solemniter celebravit in dicta solemnitate deferendum esse.“ Nec aliter responderat *sub die 2. Augusti 1631* declarando consuetudinem illam *abusum omnino tollendum*. Videri etiam potest novissimum Decretum in *Brugnaten. die 14. Martii 1803*. Porro Celebrans, etsi Episcopus, pedibus incedens deferre Sacramentum decet, *et notorium est nunquam licuisse nec licere ei uti sede portatili*, ut respondit eadem Sac. Congregatio in *Meliten. 18. Januarii 1653*. Quod si non licet humeris Sacerdotum circumferre Sacramentum in quadam machina collocatum, multo minus ferendum est, quod *Feria VI. in Parasceve* deferatur vel in quadam bara per quatuor Sacerdotes vel ab uno in quadam capsula ad modum tumuli formata. Idcirco utrumque omnino vetuit, ut abusus intolerabilem eadem